

برای کار با نوجوانان؛ پیشنهادات فرهنگی به یک فعال فرهنگی

الف : ابتدا فایل تجربیات خوب مربیان فرهنگی شهرستان فسا را بخوانید.

Khatfarhangi.blog.ir/post/۴۳

ب : نوجوانان را به دو دسته زیر ۱۲ سال و ۱۲ تا ۱۵ سال تقسیم کنید.

نوجوانان زیر ۱۲ سال عموماً توی فضای شوخی و بازیگوشی هستند و خیلی همیشه با اونها کارهای جدی و طاقت فرسا کرد مگر اینکه خلافت ثابت بشه .

در مورد نوجوانان بین ۱۲ تا ۱۵ سال رو هر چقدر میتوانید به آنها سخت بگیرید و با برگزاری کلاسهای متعدد در موضوعات مختلف فرهنگی از نظر فکری غنی کنید. سعی کنید موضوعات شما هم ضروری باشند و هم دارای موضوعات جذاب باشد.

البته فضای نشاط و تفریح و برگزاری برنامه های ورزشی و اردویی را حفظ کنید تا برنامه ها خیلی هم سخت گیرانه نباشد.

سعی کنید ابتدا فضای صمیمیت و دوستی را ایجاد کنید بعد در فضای دوستانه کارهای سخت لذت بخش است.

توجه :

خیلی از پیشنهادات زیر میتوان ذیل کتابخوانی یا برگزاری کلاس های فرهنگی تعریف کرد ولی بدلیل اینکه اهمیت دارند به صورت موارد جداگانه ذکر کرده ایم :

برنامه هایی برای نوجوانان ۱۲-۱۵ سال و تا حدودی ۱۶ :

۱- برگزاری کلاس های فرهنگی با تلفیقی موضوعات ضروری و جذاب با بیان موضوع در سطح فهم نوجوانان :

زبان کلاس‌ها را ساده کنید تا برای نوجوانان قابل فهم باشد.

تقریباً خیلی از موضوعات رو میشه به نوجوانان یاد داد مگر چیزی را متوجه نشود.

مطالعات فرهنگی ، شناخت اسلام ، سیاسی ، مهارت‌های کامپیوتر ، تاریخ معاصر و تاریخ صدر اسلام را در دستور کار خود قرار دهید.

برخی موضوعات پیشنهادی از مطالبات و بیانات رهبری گرفته تا خاطرات شهدا ، آسیب شناسی انقلاب اسلامی ، شاخص‌های انقلابی‌گری ، اصول عقاید در حد فهم نوجوانان ، سبک زندگی قرآنی با محوریت کتاب " طرح کلی اندیشه‌ی اسلامی در قرآن " ، تاریخ معاصر ، تاریخ صدر اسلام – بعضاً به صورت تحلیلی – ، مدیریت رفتار ، پرهیز از حسادت و ...

توجه : خصوصاً کار حول محور شهدا را بسیار توصیه می‌کنیم .

خاطرات شهدا را بچه‌ها بخوانند و سعی کنید درس‌های عملی از خاطرات شهدا را برای بچه بیان کنید. ترویج کتابهای شهدا بسیار تاثیرگذار است.

سعی کنید با خاطرات شهدا بچه‌ها رو خاکی و متواضع بار بیاورید. خاطرات شهدا دارای درس‌های عملی از خاکی بودن و متواضع بودن هست که اگر کسی بتواند نوجوانان را با آنها آخت دهد تقریباً کاری دیگری نکند عیبی ندارد.

۲- استفاده از نوجوانان برای سخنرانی برای عموم مردم ، هم سن و سالان خود و برگزاری کلاس برای نونهالان .

فایل تجربیات خوب مربیان فرهنگی شهرستان فسا را بخوانید.

۳- حضور در گلزار شهدای شهرستان به همراه نوجوانان :

ما در برنامه‌ای از نوجوانان می‌خواستیم که در بین قبور شهدا راه بروند و به عکس و سن شهدا توجه کنند.

برگزاری زیارت عاشورا در گلزار شهدا هم ایده‌ی خوبی است.

۴- دیدار هفتگی خانواده شهدا و بیان خاطرات شهید آن خانواده توسط مادر شهدا

۵- ترویج فرهنگ کتابخوانی در بین نوجوانان

پخش کتاب شهدا و کتب انقلابی و داشتن کتابخانه ای از کتب مهم در فضای فرهنگی .
یکی از راه کارهای ترویج فرهنگ کتابخوانی اتمام خود فعالین فرهنگی به این کار است به طوری که جزو فرهنگ رفتاری شخصی فعالین فرهنگی ترویج کتابخوانی باشد و نیروهای مجموعه با دیدن فعالین فرهنگی یاد کتابخوانی بیفتند.

توصیه مداوم به کتابخوانی نیز یکی از راهکارهای موثر است .

راجع به مطالعه هم باید گفت درست است که عده ای کمی مطالعه می کنند ولی اینکه تعطیل کنیم صحیح نیست
بالاخره اولاً

شاید یکی دو تا استعداد باشند که مطالعه کنند ولی ما با تعطیل کردن آن در حق اینها جفا کردیم چرا که خودشون نوجوان هستند و خام .

دوماً اگر مطالعه تعطیل بشه پس مطالبه رهبری راجع به مطالعه چجور میخواد تحقق پیدا کنه.
اگر من فعال فرهنگی شما سخنران ، فرمانده پایگاه و همه و همه به مطالعه تشویق کنیم خود به خود نوجوانان و جوانان حس میکنند انقلابی بودن بدون مطالعه نمیشه و خودشون رو مجبور به مطالعه می کنند .

سخنرانی رهبری با بسیج ۹۵ در آذرماه با دانشجویان ۹۶ خرداد ماه رو ببین و تاکید ایشان به مطالعه رو ببین .

کار بسیجی با احساسات پیش نمیره و فردا تو دانشگاه و فضای شبهه فرد به مشکل بر میخوره.

شما سعی کنید اهمیت مطالعه را برای نوجوانان با استفاده از احادیث و بیانات رهبری جوری تعیین کنید که خود نوجوانان به مطالعه راغب شوند.

جزوه زیر شاید کمکتان کند.

<http://khatfarhangi.blog.ir/post/۱۰۰>

۶- داشتن برنامه های ورزشی ، اردویی و کوهنوردی و ...

از تفریح و ورزش هم غافل نشید

شده یک تور والیبال وصل کنید وسط مسجد و هفته ای دو بار بازی کنید البته زیاده روی نکنید.

اگر حیاط کافی ندارید از ورزش های مناسب با فضای کمتر استفاده کنید.

تجربه ی تلخ : سعی نکنید بازی های کامپیوتری را در مسجد رواج ندهید زیرا سخت است بچه ها از آنها دل بکنند مگر زمان محدود و مشخص کمی را به آن اختصاص دهید.

۷- پخش جزوه کوچک انقلابی

۸- پخش کلیپ از مطالبات رهبری و وصیت شهدا

۹- برگزاری دوره های مطالعاتی و اردوی های رشد و ارتقاء سطح فکری دو روزه با دعوت از یک سخنران یا استاد انقلابی .

برخی اوقات دعوت کردن یک استاد از بیرون میتونه کمی تنوع به کار شما بده و کار شما را از حالت خستگی در بیاره.

بهبتره از فعالین فرهنگی شهرستان خود در این موضوع استفاده کنید ضمن شخصیت بخشیدن و ایجاد اعتماد به نفس ، هر چه بیشتر با استعدادهای درون شهرستان آشنا شوید.

۱۰- مسابقه کتابخوانی یا جزوه خوانی

جهت : تشویق هر چه بیشتر به مطالعه

۱۱- دعوت سخنران انقلابی از روحانیون شهر در صورت امکان

۱۲- دعوت از یک فعال فرهنگی یا معلم یا استاد انقلابی شهر برای یک سخنرانی یک روزه به صورت دوره‌ای.

۱۳- دعوت از امام جمعه انقلابی

۱۴- پخش فیلم و مستند با موضوعات انقلابی و شهدا

۱۵- خیلی مواظب رفتار خود به عنوان یک فعال فرهنگی باشید .

تک تک رفتارهای شما کم کم به عنوان یک رفتار در نوجوانان زیر دست شما تداعی می شود .
لذا هر چند وقت یک بار حتما رفتار های شخصی و جمعی ، شوخی های خود و ... را چک کنید.

۱۶- به شدت از غیبت و تمسخر پرهیز کنید و دیگران را پرهیز دهید.

بنده متعدد در بین بچه های مذهبی و انقلابی مشاهده کرده ام که غیبت می کنند یا تمسخر بین آنها عادی است .

باید از این دوستان پرسید مگر فعالیت شما اسلامی نیست ؟ می گویند : بله . بعد باید به آنها گفت : که این غیبت و تمسخر چه جایی در مسایل تربیتی اسلامی دارد.

بنده دوباره مکرر در بین نوجوانان دیده‌ام که غیبت می کنند و هم دیگر را مرود تمسخر قرار می دهند.

به عنوان یک کلاس و جزوه جداگانه نکاتی را برای پرهیز دادن آنها در این دو مورد یاد دهید.

۱۷- پخش مستندهای جشنواره‌ی عمار در پارکهای شهرستان و مساجد

۱۸- سعی کنید هر چه بیشتر به بعدهای معنوی توجه کنید.

خیلی از مجموعه های خوبی فرهنگی را دیده ایم که نوجوانان در آن اصلاً به نماز اول وقت توجه نمی کنند . به ادعیه توجه ندارند.

نماز جماعت به راحتی ترک می شود.

حتی بالاتر سعی کنید به نوجوانان بیاموزید دو رکعت نماز شب را قبل از خواب بخوانند ولی به شدت ساده و سریع بخوانند تا دچار سختی نشوند.

۱۹- مسئولیت دادن به نوجوانان (مثلاً یکی مسئول خواندن و بازگویی خاطرات شهدای نوجوان باشد، یکی مسئول برگزاری نمایشگاه های مذهبی، یکی مسئول پخش کلیپ)

هدف : شخصیت بخشیدن به نوجوان ، اعتماد به نفس بخشیدن به نوجوان ، حس مسئولیت بخشیدن به نوجوان ، پاگیر شدن نوجوان در مسجد ، نوجوان بعد از انجام کاری مورد تشویق دیگران قرار می گیرد و خود به خود این عامل تشویقی و جذب او می شود.

۲۰- آموزش مهارت های رفتاری (نظم ، برنامه ریزی ، تمرکز حواس ، شخصیت اسلامی ، تفریح و تغذیه ، ورزش)

۲۱- فهرست نرم افزار مورد نیاز برای کسب توانمندی در زمینه ی کار فرهنگی

♦ هر کدام از توانمندی های زیر را در حد ضرورت و نه به طور کامل و حرفه ای یاد بگیرید.

خصوصاً کار با **nitro , word, powerpoint, paint, recorder** ، وبلاگ نویسی

ویرایش فیلم : **video editors** و ساخت کلیپ با پاورپوینت **powerpoint**،

فیلم برداری از صفحه **HyperCam-yjc.ir** و فشرده ساز حجم فیلم و کار با شبکه

های اجتماعی تلفن همراه و در حد نیاز **photoshop, multimedialbulder** (و

بارگذاری کلیپ و فیلم فرهنگی روی سایت روشنگری و آپارات)

♦ توانمندی های سخت افزاری

اولویت اول : برق کشی ،

اولویت دوم : کشاورزی ، بنایی ، آندروید نویسی ، آشپزی ،

۲۲- کلاس‌های درسی و کلاس زبان

۲۳- مسابقاتی را برای توانمند سازی نوجوانان برای شکل دهی آنها به عنوان یک فعال فرهنگی خوب برگزار کنید.

برگزاری مسابقات نویسندگی و نقاشی و عکاسی و کلیپ سازی

مسابقات تحقیق و خلاصه نویسی کتاب و ارائه خلاصه یک کتاب

۲۴- یکی از راه‌های دغدغه‌مند کردن برای افراد این است که مشکلات فرهنگی و اجتماعی را برای نوجوانان بیان کنیم و از آنها بخواهیم خود را برای ایفاء نقش در جامعه آماده کنند.

۲۵- نوجوانان را به درس خواندن در ایام تحصیل توجه دهیم.

۲۶- یاد دادن راه حل های برای مقابله با بحران ها

برای نمونه یک جلسه ی از سلسله سفرهای به شهرستان ها داشتیم را در آخر جزوه ذکر کردیم.

برای دیدن آن به آخر جزوه مراجعه کنید.

چند نکته تربیتی مهم :

۱- در نتیجه گرفتن این رو باید بدونید که کلر فرهنگی دیر نتیجه میده

خصوصا در جایی که چند سال کار فرهنگی نشده باشه.

شما فقط کار خودتون رو انجام بدید این نوجوان وقتی بزرگ شد یاد این معارفی که شما بهش یاد دادی می افته . هر چند در نوجوانانی خیلی متوجه اهمیتش نشه.

مثل خود من

۲- در مجموعه ای که شما هستید به طور طبیعی برخی نوجوانان خاص تر هستند . شاید گاهی به ذهن بیاد برای نوجوان خاص بیشتر وقت بذاریم ولی اصلاً اینگونه نیست.
در رفتار عدالت داشته باش.

اصلاً نیازی نیست اگر نوجوانی خاص باشه به اون بیشتر توجه کنی یا بیشتر براش وقت بذاری .
برای همه یکسان وقت بذار .

اگر کسی خاص باشه تو همون برنامه هایی که برای همه گذاشتی ساخته میشه.

از طرفی اگر نوجوانان حس کنند شما تبعیض رفتاری داری نوعی ایجاد حسادت بین آنها شکل می گیرد که بدترین آسیب در کار با نوجوانان هست.

بگذارید تربیت همه نوجوانان در همه ی سطوح طبیعی باشد و حتی تفکیک هم طبیعی باشد
یعنی اگر جداسازی هم صورت می گیرد طبیعی باشد .

مثلاً شما کلاسهای فکری را برگزار کنید و در پایان کلاسها یک آزمون برای ورود به سطح دو کلاسها برگزار کنید و هر کسی قبول شد به سطح دو راه یابد.

اینگونه خود به خود یک تفکیک صورت می گیرد.

حتی برای نوجوانانی هم که در این آزمون رد شده اند کلاس ها را برگزار کنید چرا که نوجوانان بالاخره خیلی انعطاف تغییر دارند.

همیشه کلاسها را با قوانین به همه اعلام کنید تا خدای نکرده شالوده آموزشی تحت تأثیر فضولهای نوجوانانی از بین نرود ولی تنبیه نکنید.

بجای تنبیه تکالیف به نوجوانان دهید.

۳- مراقب باشید علم غرور می آورد لذا هر چند وقت یکبار با نوجوانان تحت تربیت خود یک کار خاکی و عملی انجام دهید.

مثل شستن دستشویی‌های مسجد و ...

تذکرات آخر:

- خاکی و متواضع باشید و اگر صدتا به شما فحش دادند شما یکی هم جواب ندهید.

در تربیت دینی هرچه شما بتوانید مسایل دینی را بیشتر رعایت کنید، جذب شما بیشتر و موثرتر خواهد بود .

تربیت باید به فطرت نزدیک باشد و چون فطرت انسان خداگرا است لذا خود شما به عنوان فعال فرهنگی هرچقدر رفتار خدایی داشته باشد گرایش فطرت خداگرا به سمت شما بیشتر خواهد بود.

جزواتی را در مورد فرماندهی شهدا بخوانید و ببینید واقعاً شهدا چگونه رفتار می کردند و ما که ادعای انقلابی گری داریم چگونه رفتار می کنیم.

جزوه خاطرات کوتاه شهدا :

<http://khatfarhangi.blog.ir/post/۱۰۱>

- مدام با یک فعل فرهنگی خوب مشورت کنید و سعی کنید سطح خود را ارتقاء دهید.

- مطالعه کنید.

- دعا کردن و توفیق خواستن از خداوند برای تاثیرگذاری کار فرهنگی

تجربه‌ی یک سفر تبلیغی :

جلسه‌ی دوم نوجوانان در سفر تبلیغی به شهرستان فسا : مدیریت بحران در مسجد

در این جلسه به نوجوانان یاد می‌دهیم که غیبت نکنند و هر وقت شنیدند کسی پشت سر آنها غیبت کرده است چکار کنند.

به نوجوانان یاد می‌دهیم که چگونه بر تقوا تأکید داشته باشند و تا میتوانند مسایل دینی را رعایت کنند.

تعدادی از کلیپ‌های کوتاه شهدا را هم به نوجوانان نشان میدم و سعی می‌کنم کلیپ‌هایی را بگذاریم که تقوا و تواضع نوجوانان را زیاد کند.

تحلیل : چرا جلسه مدیریت بحران

در مسجدی که ما در زمان نوجوانی خودمان بودیم مشاهده می‌کردیم که تعدادی از نوجوانان‌ها دیگر مسجد نمی‌آیند. وقتی علت را جویا می‌شدیم می‌دیدیم که بین این نوجوانانی که از مسجد رفته با نوجوان دیگر دعوی بسیار بی‌فایده‌ای ایجاد شده است و همین دعوی بی‌فایده باعث شده که این نوجوان از مسجد برود.

مثلاً از این نوجوان می‌پرسیدی چرا از مسجد رفتی ؟ در جواب می‌گفت : فلانی پشت سر من غیبت کرده و من هم رفتم.

در مورد دیگر جواب می‌شنیدی که فلانی من رو مسخره کرده ..

یکی دیگر از اشتباهات اشتباه مربی بود که در محبت کردن بین مخاطبین عدالت نداشته و حس می‌شده که به کسی بیشتر توجه دارد. شاید سؤال بشه خب اگر نوجوانی خاص باشد باید وقت بیشتری برای او گذاشته شود و خود این وقت گذاشتن شاید تلقی به توجه بیشتر شود! در ادامه راه حل این بحران را در ادامه ذکر خواهیم کرد.

بخشی از جلسه مدیریت بحران :

۱- ذکر همین نکته که نوجوانان‌ها باید مواظب رفتارشان باشند و بدونند که ممکنه یک حرف اشتباه اون‌ها باعث بشه کسی از مسجد بره .

و ذکر اینکه اگر نوجوانی در این سن حساس نوجوانی از مسجد بره ، تقریباً دیگه ممکن است دیگه مسجد نیاید. درواقع به شدت باید به نوجوانان تذکر داد که مراقب رفتارهای و شوخی های خودشون باشند.

۲- یاد دادن نحوه برخورد با مشکلات :

برای نمونه نحوه مدیریت در زمانی که می شنویم کسی پشت سر ما غیبت کرده است.

ذکر یک داستان از پیامبر اکرم برای کنترل بحران در چنین زمان هایی و اینکه ما چقدر شبیه پیامبر اکرم هستیم.

شخصی پیش پیامبر آمد و گفت: فلان مومن درباره‌ی شما این چنین حرفی زد! .

پیامبر گفت : اگر راست گفتی، آبروی برادر مؤمنت را بُردی پس از چشم من افتادی!.

اگر دروغ گفتی : پس به برادر مؤمنت تهمت زدی و از چشم من افتادی !.

شخص بهت زده ماند. بالاخره یا راست گفته یا دروغ و در هر دو حالت از چشم پیامبر افتاده است!.

البته حضرت علی علیه‌السلام گفت: برو توبه کن و دیگر این کار را نکن.

دوستان وقتی کسی می‌آید پیش ما و می‌گوید فلانی درباره‌ی شما چنین گفت، ما چطور برخورد می‌کنیم؟! .

ما تا ته حرفهایی که آن غیبت کننده زده و حرفهایی که زده و حرفهایی که در گذشته زده و حرفهایی که در آینده می‌خواهد بزند، را در نیاوریم ؛ مگر بی‌خیال می‌شویم ،

کاش به همین بود اگر ما بودیم مگر می گذاشتیم دیگر حرف بزند، تازه دیگر حق ندارد به مسجد ما بیاید و شیطان و شیطان و شیطان است و شیطان چقدر فعال تر از من و تو در این موضوع است که شیطان اساساً جایی که خوب است روا خراب کنه .

شیطان با من و تویی که تو مسجد هستیم کار دارد نه با اون کسی که خودش از شیطان در بدی کردن جلوتر هست.

توصیه به مربیان :

سعی کنید راجع به چند مشکل رایج در بین نوجوانان، با ذکر داستانی از بزرگان و نتیجه گیری از داستان ها نحوه ی برخورد صحیح در بحران های مختلف را به نوجوانان یاد دهید.

هر چه بحرانی در مسجد ریشه دار و عمیق تر است شما جلسات بیشتری را برای اصلاح چنین داستان هایی قرار دهید.